Р Е Ш Е Н И Е
№ 41555

гр. София, 26.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Трето отделение 55 състав,** в публично заседание на 13.10.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Диана Стамболова

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **3998** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 73, ал.4 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление /ЗУСЕФСУ/.

Образувано е по жалба от „Ултраком“ – ЕООД – [населено място], представлявано от управителя М. Н. Д. чрез адвокат Ц. Х. срещу Решение № РД-02-16-295/04.03.2026г., издадено от главен директор на ГД „Европейски фондове и конкурентоспособност“ и Ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 /ОПИК/, с което на „Ултраком“ – ЕООД е определена финансова корекция в размер на 42 823, 25 евро /83 755 лева/, представляваща 25% от реално платения размер на безвъзмездната финансовата помощ по ДПБФП № BG16RFOP002-2.001-1275-C01, с бенефициент „Ултраком“ – ЕООД. В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност на оспорения акт, като постановен при неспазване на изискването за форма, при съществени процесуални нарушения и в нарушение на материалния закон и несъответствие с целта на закона. Поддържа, че решението страда от пълна липса на разбираеми и проверими фактически мотиви относно начина на изчисляване на стойностите на заложените индикатори и формирането на крайния процент на неизпълнение от 35,67 %. Твърди, че дружеството е реално действащо предприятие с непрекъсната търговска дейност и реализирани печалби, поради което възприемането на вътрешната норма на възвръщаемост (IRR) със стойност 0 % е произволно, немотивирано и икономически несъстоятелно. Излагат се съображения, че проектът е изпълнен изцяло и предсрочно, придобитите високотехнологични дълготрайни материални активи се ползват по предназначение и са довели до внедряване на нова за дружеството услуга на пазара. Наред с това се прави възражение за изтекла погасителна

давност съгласно чл. 3, § 1 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета, тъй като от приключването на тригодишния мониторингов период на 31.12.2019 г. до образуването на производството по определяне на финансова корекция в началото на 2026 г. е изтекъл период от над шест години. Моли за отмяна на акта.
В съдебно заседание жалбоподателят, чрез процесуален представител поддържа жалбата на сочените основания. Претендира се отмяна на оспореното решение и присъждане на направените по делото разноски съгласно представен списък по чл. 80 от ГПК.
Ответникът Изпълнителен директор на ИА „Европейски фондове и конкурентоспособност“ /създадена с ПМС №104/18.08.2026г./ и Ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 /ОПИК/, чрез процесуалния си представител юрисконсулт Ц. оспорва жалбата като неоснователна и моли съда да я отхвърли. Поддържа, че оспореното решение е валидно, мотивирано и съответстващо на материалния закон. Сочи, че стойностите на четирите индивидуални индикатора са били част от критериите за техническа и финансова оценка на проектното предложение, по които бенефициентът е получил максимален брой точки. Изтъква, че бенефициентът е бил длъжен да отчете изпълнението им, но въпреки многократните покани не е представил изискуемите данни за обособения паричен поток на проекта, поради което правилно индикаторът IRR е приет за неизпълнен с отчетна стойност 0 %. Навежда довод, че дори индикаторът IRR да бъде отчетен хипотетично със стойност 100 %, поради ниските стойности на останалите два индикатора общата среднопретеглена стойност отново би останала под 50 %, което обосновава налагането на корекция от 25 % съобразно т. 7.6.2.5 от ДБФП. Възразява срещу твърдението за изтекла давност, като се позовава на чл. 3, § 1, ал. 2 от Регламент № 2988/95 и поддържа, че ОПИК 2014–2020 г. представлява многогодишна програма, чийто срок на допустимост на разходите е приключил на 31.12.2023 г., до който момент давностният срок не е изтекъл. Прави възражение за прекомерност на претендираното от жалбоподателя адвокатско възнаграждение и претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.
Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:
На 20.06.2016 г. между Министерство на икономиката – Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“, в качеството на Управляващ орган на ОПИК 2014–2020 г., и „Ултраком“ ЕООД е сключен Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG16RFOP002-2.001-1275-C01 за изпълнение на проект „Технологична модернизация в „Ултраком“ ЕООД“ по процедура BG16RFOP002-2.001 „Подобряване на производствения капацитет в МСП“ със срок на изпълнение 12 месеца. Общият размер на допустимите разходи по проекта е възлизал на 244 704,29 EUR (478 600,00 лв.), а одобрената БФП – на 171 293,01 EUR (335 020,00 лв.), представляваща 70 % от допустимите разходи.
Предметът на проекта е включвал инвестиция в технологично оборудване – закупуване и въвеждане в експлоатация на 1 брой специализиран сървър за следене, анализиране и съхранение на трафични данни и 1 брой система за осигуряване на допълнително пространство и архивиране, с цел разширяване на дейността в С. България (гр. М.) и предлагане на нова за дружеството услуга „съхранение на данни“. Проектните дейности са изпълнени предсрочно и са отчетени на 15.11.2016 г., като изплатената по договора БФП е в размер на 171 293,01 EUR (335 020,00 лв.).
Във Формуляра за кандидатстване и в Приложение Б „Бизнес план“ към договора дружеството е посочило прогнозни стойности по четири индивидуални индикатора за резултат за периода N+1 (2017 г.), N+2 (2018 г.) и N+3 (2019 г.), спрямо базовата 2014 г., както следва: 1) „Вътрешна норма на възвръщаемост (IRR)“ – 18,01 %; 2) „Нарастване на производителността“ – 16,41 %; 3)

„Изменение на средните генерирани приходи от износ вследствие на инвестицията по проекта“ – 25,08 %; и 4) „Повишаване на ефективността на производствените разходи“ – 22,10 %. За тези стойности проектното предложение е получило максимален брой точки при оценката съгласно Методологията за оценка (Приложение 3 към Насоките за кандидатстване).

Съгласно чл. 7.6.1 от ДБФП сериозно неизпълнение на индикаторите е налице, когато в рамките на период от три приключени финансови години след годината на приключване на проекта (годините 2017, 2018 и 2019 г.) не бъде постигната най-малко 75 % от среднопретеглената стойност на четирите индикатора. Среднопретеглената стойност се изчислява като сбор от процентите на изпълнение на отделните индикатори, умножени по коефициенти за тежест: 1/7 за IRR и по 2/7 за останалите три индикатора. Съгласно чл. 7.6.2.5 от ДБФП при постигане на по-малко от 50 % от среднопретеглената стойност на индикаторите бенефициентът дължи възстановяване на 25 % от реално изплатения размер на БФП.

В Управляващия орган е постъпил сигнал за нередност с вх. № 91-Е-838/15.12.2025 г. (рег. № 1096 в ИСУН) относно непостигане на индикаторите. Във връзка с проверката УО е изискал служебно от Националния статистически институт (НСИ) финансово-счетоводни данни за дейността на бенефициента за 2017, 2018 и 2019 г. Въз основа на тези данни УО е изчислил следните резултати: за „Вътрешна норма на възвръщаемост“ – реално постигната стойност 0 % и изпълнение 0 % (претеглена стойност 0 %); за „Нарастване на производителността“ – постигната стойност 42,06 % и изпълнение 280,40 %, приравнено на 100 % (претеглена стойност 28,57 %); за „Приходи от износ“ – постигната стойност 2,02 % и изпълнение 8,08 % (претеглена стойност 2,31 %); за „Ефективност на производствените разходи“ – постигната стойност 2,69 % и изпълнение 16,79 % (претеглена стойност 4,80 %). Формиран е общ среднопретеглен резултат от 35,67 % (0 % + 28,57 % + 2,31 % + 4,80 %).

С писмо изх. № 91-Е-838-2/22.01.2026 г., изпратено чрез ИСУН на 23.01.2026 г., бенефициентът е уведомен за констатациите и му е предоставен двуседмичен срок за възражения по основанието и размера на финансовата корекция по реда на чл. 73, ал. 2 от ЗУСЕФСУ. В предоставения срок възражения не са постъпили.

На 04.03.2026 г. Главният директор на ГД ЕФК и РУО на ОПИК е издал оспореното Решение № РД-02-16-295/04.03.2026 г., с което на основание чл. 73, ал. 1 във връзка с чл. 70, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕФСУ и чл. 7.6.2.5 от ДБФП (приложим по силата на § 14 от ПР на ПМС № 248/2024 г.) е определена финансова корекция в размер на 25 % от изплатената помощ, равняваща се на 42 823,25 EUR (83 755,00 лв.).

По делото е прието заключение на съдебно-икономическа експертиза, изготвено от вещото лице Е. К., което съдът кредитира изцяло като обективно, компетентно и безпристрастно. Вещото лице е установило, че за прогнозните години N+1 (2017 г.), N+2 (2018 г.) и N+3 (2019 г.):

1. Индикаторът „Нарастване на производителността“ е преизпълнен – при заложена стойност 16,41 % е постигната фактическа стойност от 42,06 %, което съставлява 280,40 % изпълнение, респективно максимално допустимата претеглена стойност от 28,57 % (100 % x 2/7);

2. Индикаторът „Изменение на средните генерирани приходи от износ“ е със заложена стойност 25,08 % и реално постигната стойност 2,02 %, съставляваща 8,08 % изпълнение и претеглена стойност 2,31 %;

3. Индикаторът „Повишаване на ефективността на производствените разходи“ е със заложена стойност 22,10 % и реално постигната стойност 2,69 %, съставляваща 16,79 % изпълнение и претеглена стойност 4,80 %;

4. По отношение на индикатора „Вътрешна норма на възвръщаемост (IRR)“ вещото лице категорично констатира, че фактическа числова стойност чрез стандартната функция IRR в Excel

не може да бъде изчислена въз основа на данните от ГФО на дружеството. За да функционира математическата формула на IRR, е необходимо паричният поток да съдържа поне една отрицателна стойност (първоначален нетен инвестиционен разход) и поне една положителна стойност. В случая изчислените нетни парични потоци за годините 2016, 2017, 2018 и 2019 г. са съответно +175,40 хил. лв., +347,00 хил. лв., +362,00 хил. лв. и +158,00 хил. лв. – тоест всички са положителни числа. При такъв числов ред математически не съществува процент, при който нетната настояща стойност (NPV) да се равнява на нула, поради което функцията не определя числова стойност. Вещото лице изрично подчертава, че методическата неопределеност на IRR не е равнозначна на IRR = 0 %. Тъй като стойността на IRR участва с тежест 1/7 в договорната формула, без нейното определяне не може да бъде изчислена общата среднопретеглена стойност на четирите индикатора и не може еднозначно да се установи дали е преминат прагът от 75 % за „сериозно неизпълнение“ по т. 7.6.1 от ДБФП, нито да се определи приложимият процент на корекция по т. 7.6.2 от договора.
При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:
Жалбата е процесуално допустима: подадена е срещу акт, подлежащ на съдебен контрол за законосъобразност, от заинтересована страна и в преклузивния законов срок за обжалване.
Разгледана по същество, жалбата е основателна.
Съгласно чл. 9, ал. 5, изр.II от ЗУСЕФСУ ръководител на управляващия орган е ръководителят на администрацията или организацията, в чиято структура се намира управляващият орган, или оправомощено от него лице. С Решение № 574 на Министерския съвет от 13.07.2016 г. за определяне на управляващ и сертифициращ орган, съгласно т.1 е определен за Управляващ орган по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020, Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ на Министерството на икономиката. С ПМС № 20/25.05.2022г. се разделя Министерство на икономиката и се създава Министерство на иновациите и растежа. Съгласно чл. 27, ал. 1, т. 2 от Устройствения правилник на Министерството на иновациите и растежа (приет с Постановление № 20 на Министерския съвет от 2022 г., обн., ДВ, бр. 17 от 2022 г., поел. изм., бр. 64 от 5.08.2025 г.), Главна дирекция "Европейски фондове за конкурентоспособност" изпълнява функциите на управляващ орган на Оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност" 2014 - 2020 г. Със Заповед № РД-14-74/23.02.2026 г. на министъра на иновациите и растежа, е определена И. Д. И., главен директор на Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“, за лице, което да изпълнява функциите на ръководител на Управляващия орган по приоритетни оси 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 и 9 на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. /ОПИК/. С Постановление на Министерски съвет № 104/18.08.2026г. (Дв. бр.76 от 2026 г., влиза в сила от 01.09.2026 г.), с чл.3 се създава Изпълнителна агенция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ към Министъра на иновациите и дигиталната трансформация. Съгласно разпоредбата на чл.4, т.1 от ПМС № 104/2026 г. новосъздадената Изпълнителна агенция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ /ИА ЕФК/ изпълнява функциите на Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020. С оглед на горното съдът прави извод, че процесният административен акт е издаден от компетентен административен орган.
Обжалваният административен акт е издаден в предвидената от закона писмена форма – чл.59, ал.2 от АПК. От формална страна актът съдържа фактически и правни основания с оглед на изискванията на чл.59, ал.2, т.4 от АПК.
При издаването му не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Съгласно чл. 73, ал. 2 от ЗУСЕФСУ, преди издаването на решението за определяне на

финансова корекция Управляващият орган трябва да осигури възможност бенефициента да представи в разумен срок, който не може да бъде по-кратък от две седмици, своите писмени възражения по основателността и размера на финансовата корекция и при необходимост да приложи доказателства. В случая административният орган е дал такава възможност на жалбоподателя да изложи своите съображения относно направените изводи за наличие на нарушения, поради което са спазени и изискванията на чл. 73, ал. 2 от ЗУСЕФСУ. Съгласно Условията за кандидатстване е предвиден начина на информиране на кандидатите да се осъществява през ИСУН 2020. На основание чл.34, ал.1 от Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН) Кореспонденцията между управляващия орган/междинното звено и бенефициента в процедура по администриране на нередност, включително изпращането на първа писмена оценка се осъществява посредством ИСУН. За дата на получаване на съобщението от кандидата се счита датата на изпращането му чрез ИСУН 2020, независимо дали е получено уведомление на електронния адрес, асоцииран към профила на кандидата.

Възражението на жалбоподателя за изтекла погасителна давност по смисъла на чл. 3, § 1 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 е неоснователно. Съгласно чл. 3, § 1, ал. 2, изр. второ от Регламент № 2988/95 при многогодишни програми давностният срок във всички случаи продължава, докато програмата не бъде изрично прекратена. Съгласно задължителната практика на Съда на Европейския съюз по дело C-436/15 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektu valdymo agentura, ECLI:EU:C:2017:468, т. 581-591) и по дело C-52/14 (Pfeifer & Langen, ECLI:EU:C:2015:381), възприета и в практиката на Върховния административен съд (Решение № 1533/18.02.2025 г. по к.адм.д. № 11862/2024 г., Решение № 6880/22.06.2026 г. по к.адм.д. № 7820/2025 г. и Решение № 838/04.02.2025 г. по к.адм.д. № 6838/2024 г.), оперативните програми, съфинансирани от Структурните и инвестиционни фондове на ЕС, представляват многогодишни програми по смисъла на цитираната разпоредба. Датата на окончателно приключване на програмата се определя от крайния срок за допустимост на разходите – за програмния период 2014–2020 г. това е 31.12.2023 г. Отделно от това, изпращането на искания за информация и уведомителното писмо за откриване на процедурата по чл. 73, ал. 2 от ЗУСЕФСУ представляват действия по разследване и правни действия, надлежно нотифицирани на лицето, които прекъсват четиригодишния срок по чл. 3, § 1, ал. 3 от Регламент № 2988/95. Следователно правото на органа да определи финансова корекция не е погасено по давност.

Оспореното решение е материално незаконосъобразно и необосновано поради недоказаност на фактическите основания за определяне на финансовата корекция и нарушение на принципа на пропорционалност.

Съгласно чл. 70, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕФСУ финансова подкрепа може да бъде отменена частично или изцяло чрез финансова корекция за неизпълнение на одобрени индикатори. Легалното определение за „нередност“ съгласно чл. 2, т. 36 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и чл. 1, § 2 от Регламент № 2988/95 изисква кумулативното наличие на три елемента: 1) действие или бездействие на икономически оператор; 2) нарушение на приложимото право на ЕС или свързаното с него национално право/договор; и 3) реална или потенциална вреда за бюджета на Съюза чрез отчитане на неоправдан разход (в този смисъл Решение № 6946/23.06.2026 г. по к.адм.д. № 4305/2026 на ВАС, Решение № 7607/07.07.2026 г. по к.адм.д. № 4801/2026 на ВАС и Решение на СЕС от 08.06.2023 г. по дело C-545/21 ANAS, ECLI:EU:C:2023:451, т. 241-249).

В тежест на административния орган по чл. 170, ал. 1 от АПК е да докаже по несъмнен начин извършването на твърдяното нарушение и настъпването на

предвидените в договора предпоставки за корекция. По силата на § 14 от Преходните разпоредби на Постановление № 248 на МС от 05.07.2024 г. към Наредбата за посочване на нередности, за договорите, сключени по процедури, открити преди 25.12.2015 г., финансовата корекция за неизпълнение на индикатори се определя съгласно стойностите и по начина, посочени в самия договор. В разглеждания случай приложима е клаузата на т. 7.6.1 от ДБФП, съгласно която се изисква изчисляване на среднопретеглена стойност въз основа на четири задължителни индикатора с определена относителна тежест: IRR (тежест 1/7), производителност (тежест 2/7), приходи от износ (тежест 2/7) и ефективност на разходите (тежест 2/7).

От доказателствата по делото и приетата съдебно-икономическа експертиза безспорно се установява, че административният орган не е доказал наличието на количествения критерий за „сериозно неизпълнение“ по т. 7.6.1 от ДБФП. При определянето на индикатора „Вътрешна норма на възвръщаемост (IRR)“ органът е приел стойност 0 % и изпълнение 0 %. Това заключение е произволно и лишено от фактическа и математическа основа. Както изяснява вещото лице, за периода 2016–2019 г. нетните парични потоци на дружеството са изцяло положителни числа (+175,40 хил. лв., +347,00 хил. лв., +362,00 хил. лв. и +158,00 хил. лв.). При липса на поне една отрицателна стойност стандартната математическа функция IRR в Excel не може да дефинира числова стойност. М. невъзможност за изчисляване на показателя при изцяло положителни потоци обаче не означава, че проектът има нулево изпълнение. Нито договорът, нито приложимата нормативна уредба съдържат законова презумпция или фикция, която да овластява органа при математическа неопределимост автоматично да заменя стойността на индикатора с 0 %.

След като стойността на индикатора IRR не може да бъде установена, отпада възможността да се приложи предвиденият в т. 7.6.1 от ДБФП математически модел за изчисляване на среднопретеглената стойност на всички четири индикатора. Премахването или произволното занулуване на компонент с тежест 1/7 изкривява цялостното изчисление и води до необоснованост на крайния резултат от 35,67 %. Следователно органът не е доказал по проверим начин, че бенефициентът е постигнал резултат под 50 %, за да приложи санкционната клауза на т. 7.6.2.5 от ДБФП и да наложи финансова корекция от 25 %.

Неоснователен е доводът на ответника, изложен в писмените бележки, че дори при хипотетично възприемане на IRR като 100 % общият среднопретеглен резултат отново би бил под 50 %. Административният акт се преценява съобразно фактическите констатации и мотиви, изложени в него към момента на издаването му. Съгласно трайната практика на Върховния административен съд (Решение № 3432/12.04.2022 г. по к.адм.д. № 10615/2021 г., Решение № 5733/27.05.2026 г. по к.адм.д. № 2203/2026 г. и Решение № 4040/14.04.2026 г. по к.адм.д. № 410/2026 г.)

съдът при упражняване на контрола за законосъобразност няма правомощие да подменя, коригира или допълва мотивите и изчисленията на административния орган, тъй като това би представлявало недопустимо навлизане в оперативната му самостоятелност.
Определената финансова корекция противоречи и на принципа на пропорционалност, заложен в чл. 143, § 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и разяснен в практиката на Съда на ЕС по дело C-175/23 (*[община]*, ECLI:EU:C:2024:853, т. 219-227) и по дело C-186/25 (*Институт по рибни ресурси В.*, ECLI:EU:C:2026:567, т. 477-485). Финансовата корекция не е санкция, а компенсаторна мярка, чийто размер трябва стриктно да съответства на естеството и тежестта на нарушението и на реалната финансова загуба за фонда. В случая е доказано, че инвестицията е реализирана изцяло, оборудването работи, а индикаторът „Нарастване на производителността“ е преизпълнен на 280,40 % (постигнати 42,06 % при заложени 16,41 %). При тези данни автоматичното определяне на финансова корекция от 25 % (42 823,25 EUR) въз основа на компрометиран изчислителен модел се явява несъразмерно и в разрез с целта на закона (чл. 146, т. 5 от АПК).
По изложените съображения оспореното решение за финансова корекция се явява незаконосъобразно и следва да бъде отменено изцяло.
При този изход на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК жалбоподателят има право на направените по делото разноски, които следва да се възложат в тежест на юридическото лице, в структурата на което е издателят на акта – Министерство на иновациите и растежа. По делото са представени надлежни доказателства за реално извършени разноски в общ размер 3036.59 евро, както следва: държавна такса за образуване на делото в размер на 342,59 евро, възнаграждение за експертиза 694,00 евро, както и заплатено в брой/по банков път адвокатско възнаграждение за един адвокат в размер на 2 000 евро по договор за правна защита и съдействие. Направеното от ответника възражение за прекомерност по чл. 78, ал. 5 от ГПК във връзка с чл. 144 от АПК съдът намира за неоснователно, тъй като договореният и заплатен размер съответства на фактическата и правна сложност на делото, свързана с изготвяне на икономическа експертиза и обсъждане на сложни въпроси от практиката на ВАС и СЕС.
Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ от АПК, Административен съд – София-град, Трето отделение, 55 състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение № РД-02-16-295/04.03.2026 г., издадено от Ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014–2020 г., с което на „Ултраком“ ЕООД, е определена финансова корекция в

размер на 42 823,25 евро по Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG16RFOP002-2.001-1275-C01.

ОСЪЖДА Министерство на иновациите и растежа на Република България да заплати на „Ултраком“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място],[жк], [жилищен адрес] представлявано от управителя М. Н. Д. сумата от 3036.59 евро, представляваща съдебни разноски по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в 14 – дневен срок от получаването му пред Върховния административен съд на Република България.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: